

Ingrid Sundin

Från: Malmberg Louise (3072) <louise.malmberg@forsakringskassan.se>
Skickat: den 23 november 2022 10:55
Till: [REDACTED]
Ämne: Remiss av Försäkringskassans föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023

Bifogade filer: Konsekvensutredning Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning 2023.pdf; FKFS Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023.pdf; 2019 Konsekvensutredning egenavgifter 21 nov 2018.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Kategorier: Ingrid
AppServerName: p360_prod
DocumentID: RR 2022-282:01
DocumentIsArchived: -1

Hej!

Ni får härmed möjlighet att lämna synpunkter på bifogad konsekvensutredning och förslag till föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023.

Bifogar även den konsekvensutredning som nämns i nu aktuell konsekvensutredning, se s. 2.

Eventuella synpunkter kan lämnas **senast den 8 december 2022** till louise.malmberg@forsakringskassan.se .

Med vänlig hälsning
Louise Malmberg

Försäkringskassan
Louise Malmberg
Rättslig expert
Rättsavdelningen, VO Rättslig styrning 2
louise.malmberg@forsakringskassan.se
Tfn: 010-112 69 37, 070-205 61 17

Försäkringskassans författningssamling

ISSN 1652-8735

FKFS YYYY:N

Försäkringskassans föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023¹;

Utkom från trycket
den dd mmm 20yy

beslutade den dag mån 2022.

Försäkringskassan föreskriver följande med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan.

1 § Den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980) avseende år 2023 tillämpas på inkomster upp till och med 10 prisbasbelopp och är

- med en karenstid på 1 dag 3,88 %,
- med en karenstid på 14 dagar 3,57 %,
- med en karenstid på 30 dagar 3,35 %,
- med en karenstid på 60 dagar 3,08 %,
- med en karenstid på 90 dagar 2,90 %.

På inkomster över 10 prisbasbelopp tillämpas procentsatsen 3,64 %.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2023.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

NILS ÖBERG

Marie Axelsson

¹ Senaste författning i ämnet FKFS 2021:12.

Konsekvensutredning om Försäkringskassans nya föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023

1. Problemet

Bakgrund

Sjukpenning kan lämnas till en försäkrad som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Ersättningens storlek är beroende av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst och den omfattning i vilken dennes arbetsförmåga är nedsatt.¹ För sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete än anställning (dvs. huvudsakligen egenföretagare) gäller att sjukpenning inte lämnas under de första sju dagarna i en sjukperiod (*karensdagar*), om inte den försäkrade har anmält till Försäkringskassan att han eller hon vill ha sjukpenning med en *karenstid* på 1 dag, eller 14, 30, 60 eller 90 dagar.²

I socialavgiftslagen (2000:980) finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter). Socialavgifter utgörs av arbetsgivaravgifter eller egenavgifter.³ En fysisk person som har avgiftspliktig inkomst ska betala egenavgifter enligt bestämmelserna i 3 kap. socialavgiftslagen. Egenavgifter betalas i regel av den som har inkomst av näringsverksamhet men kan i undantagsfall betalas även på vissa tjänsteinkomster.⁴ Egenavgifterna är enligt 3 kap. 13 § socialavgiftslagen 17,35 procent av det så kallade avgiftsunderlaget och utgörs av bland annat en sjukförsäkringsavgift (3,64 %).

Problemet och vad Försäkringskassan vill uppnå

Den för vilken sjukpenningförsäkring gäller med karenstid enligt ovan ska enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen betala sjukförsäkringsavgift efter en procentsats som beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter. Närmare föreskrifter för tillämpningen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.⁵

Regeringen har inte meddelat närmare föreskrifter för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen, men enligt 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan får Försäkringskassan meddela föreskrifter

¹ 24 kap. 2 § första stycket socialförsäkringsbalken.

² 27 kap. 27 a och 29 §§ socialförsäkringsbalken.

³ 1 kap. 1 och 2 §§ socialavgiftslagen.

⁴ 3 kap. 1–8 §§ socialavgiftslagen.

⁵ 4 kap. 3 § socialavgiftslagen.

om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen när sjukpenningförsäkringen gäller med karenstid.

Försäkringskassan beslutade i december 2021 föreskrifter (FKFS 2021:12) om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2022.

Att verkställighetsföreskrifter behövs för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen framgår av erinran i 4 kap. 3 § samma lag. Om inte Försäkringskassan meddelar verkställighetsföreskrifter för år 2023 behöver regeringen göra det.

2. Alternativa lösningar

Försäkringskassan har tidigare bedömt att det inte finns några rimliga alternativa lösningar, jfr konsekvensutredning 2018-11-21 om Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019 (dnr 016736-2018).⁶ I den tidigare konsekvensutredningen angav Försäkringskassan att intresseorganisationer har framhållit att egenföretagare som väljer en längre karenstid måste få nedsätta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till sjukskrivningsrisken egenföretagare tar med avseende på vald karenstid. Försäkringskassans inställning är dock att beräkningen ska utgå från ett kollektivt risktagande och hänvisade i konsekvensutredningen därvid till principer i budgetproposition för 2013 och principen om enhetlig beskattning enligt vilken lika inkomster ska beskattas lika.

Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?

Ju längre karenstid, desto fler dagar av varje sjukperiod ska sjukpenning inte lämnas för,⁷ vilket påverkar sjukpenningförsäkringens utgifter. Sjukperiodernas⁸ antal och längd påverkar alltså sjukpenningförsäkringen olika vid olika karenstid.

Försäkringskassan använder data om sjukperioder för vilka sjukpenning har lämnats till försäkrade som betalar egenavgift, för att bedöma karenstidens påverkan på sjukpenningförsäkringen i enlighet med ekvationen nedan.

$$kvot_k = \frac{\sum_{k+1}^{\infty} nettodagar_t}{\sum_{K+1}^{\infty} nettodagar_t}$$

k	Karenstid = 14, 30, 60, 90
K	Karensdagar = 7
nettodagar	Dagar för vilka sjukpenning har lämnats, omräknade till nettodagar, vilket innebär att dagar med partiell ersättning räknats om till hela dagar

⁶ Försäkringskassan bestämde dock tidigare sjukförsäkringsavgiftens procentsats för 14 dagar till den procentsats som gäller sjukförsäkringsavgiften inom arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 26 § socialavgiftslagen, i stället för till resultatet av Försäkringskassans beräkning (jfr nedan under *Beräkning av procentsatser*).

⁷ 27 kap. 30 § socialförsäkringsbalken.

⁸ Jfr 27 kap. 26 § socialförsäkringsbalken.

t	Period som nettodagar avser ⁹
$\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}$	Det totala antalet nettodagar efter dag k
$\sum_{K+1}^{\infty} \text{nettodagar}$	Det totala antalet nettodagar efter dag K

Försäkringskassans data ger då följande kvoter för en karenstid på 14, 30, 60 respektive 90 dagar:

$$\text{kvot}_{14} \approx 0,98$$

$$\text{kvot}_{30} \approx 0,92$$

$$\text{kvot}_{60} \approx 0,85$$

$$\text{kvot}_{90} \approx 0,80$$

För en karenstid på 1 dag är dataunderlaget för litet för att det ska vara tillförlitligt att använda för en bedömning av karenstidens påverkan enligt ekvationen ovan. Antalet nettodagar skattas i stället utifrån sjukskrivningsrisken för hela egenavgiftskollektivet och ger följande kvot för en karenstid på 1 dag:

$$\text{kvot}_1 \approx 1,06$$

En karenstid på 1 dag, jämförd med 7 karensdagar, bedöms alltså öka antalet nettodagar – och sjukpenningförsäkringens utgifter – med cirka 6 procent. En karenstid på 14 dagar bedöms i stället minska utgifterna med cirka 2 procent. En karenstid på 30 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 8 procent. En karenstid på 60 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 15 procent. Och en karenstid på 90 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 20 procent, jämförd med 7 karensdagar.

Beräkning av procentsatser

Den procentsats efter vilken sjukförsäkringsavgift ska betalas ska alltså beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter. En karenstid som är längre än 7 karensdagar medför sänkt sjukförsäkringsavgift och vid val av karenstid på 1 dag blir avgiften högre.¹⁰

Sjukförsäkringsavgiftens procentsats (S) för en given karenstid (k) beräknas som summan av *å ena sidan* den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar andra kostnader än sjukpenning m.m. (δ) och *å andra sidan* den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar kostnaderna för sjukpenning m.m. (ρ) korrigerad med kvoten för karenstiden i fråga, i enlighet med ekvationen nedan.¹¹

$$S_k = \delta + \rho \left(\frac{\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t}{\sum_{K+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t} \right)$$

⁹ Den 1 januari–31 december 2021. Normalt förfarande är senast tillgängliga 12-månadersutfall, vilket i det här fallet skulle vara augusti 2021–juli 2022. Denna period belastas dock av omikronutbrottet av covid-19, vilket innebar särskilt höga nivåer av korttidssjukfrånvaro. Även om det finns risk för nya utbrott kommande vinter bedömer vi inte ett utbrott likt omikron som sannolikt. Vi har därför valt helåret 2021 som referens. Den valda perioden ger något lägre avgiftssatser än vad som hade varit fallet om senaste 12-månadersutfall använts.

¹⁰ Jfr prop. 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013, utgiftsområde 10, avsnitt 3.9.3.

¹¹ Som framgår ovan under *Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?* används dock inte kvotdelen av ekvationen för en karenstid på 1 dag.

Sjukförsäkringsavgiftens andelar δ och ρ

Sjukförsäkringsavgifter ska finansiera sjukpenningen och vissa andra kostnader.¹²

Enligt Analysavdelningen på Försäkringskassan ska sjukförsäkringsavgifter finansiera dessa kostnader 2023:¹³

Av anslag 1:1 inom utgiftsområde 10:¹⁴

sjukpenning	38 010 077 tkr
rehabiliteringspenning	954 635 tkr
närståendepenning	207 143 tkr
statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	2 948 036 tkr
statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	84 928 tkr
statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	18 989 tkr
	42 223 808 tkr

Av anslag 1:2 inom utgiftsområde 10:¹⁵

inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning	19 159 382 tkr
statlig ålderspensionsavgift för inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning	4 998 301 tkr
	24 157 683 tkr

Av anslag 1:2 inom utgiftsområde 12:¹⁶

graviditetspenning	656 844 tkr
statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	63 039 tkr
	719 883 tkr

Summa 67 101 374 tkr

Den andel av dessa kostnader som härleds till anslag 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. inom utgiftsområde 10 är cirka 63 procent. Den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar kostnaderna för sjukpenning m.m. (ρ) är då cirka 2,29 procent (= 3,64 % * ca 63 %), och den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar *andra kostnader än sjukpenning m.m.* (δ) är cirka 1,35 procent (= 3,64 % * ca 37 %).

¹² 3 och 4 §§ lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

¹³ Beloppen kommer från Försäkringskassans prognos den 23 november 2022 *Utgiftsprognos för budgetåren 2022–2026*.

¹⁴ Beloppen motsvarar prognostiserat utfall för respektive anslagsposter inom utgiftsområde 10: 1:1.21 Sjukpenning, 1:1.19 Rehabiliteringspenning, 1:1.15 Närståendepenning, 1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning, 1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning och 1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning, se sida 58.

¹⁵ Beloppet för *inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning* motsvarar prognostiserad "Anslagsbelastning inkomstrel" för anslag 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. inom utgiftsområde 10 enligt bilaga 2 till Försäkringskassans prognos den 23 november 2022. Beloppet för *statlig ålderspensionsavgift för inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning* motsvarar prognostiserad "Statlig ålderspensionsavgift, tkr" för samma anslag.

¹⁶ Beloppen motsvarar prognostiserat utfall för respektive anslagspost inom utgiftsområde 12: 1:2.12 Graviditetspenning och 1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning, se sida 131.

Procentsatserna

Mot bakgrund av avsnittet *Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?* (ovan) förenklas ekvationen ovan till

$$S_k = \delta + \rho \times kvot_k$$

Ovan beräknade kvoter för karenstiderna ger då följande procentsatser för sjukförsäkringsavgiften för respektive karenstid:

$$\begin{aligned} S_1 &\approx 3,88 \\ S_{14} &\approx 3,57 \\ S_{30} &\approx 3,35 \\ S_{60} &\approx 3,08 \\ S_{90} &\approx 2,90 \end{aligned}$$

Verkställighetsföreskrifterna

Försäkringskassans lösning medför att beräkning av kvoterna och av δ och ρ behöver genomföras återkommande. Eftersom procentsatserna har beräknats med påverkan av en utgiftsprognos för 2023 behöver beräkningarna göras om i vart fall inför 2024.

3. Vilka berörs av regleringen?

Den som betalar egenavgift, inklusive sjukförsäkringsavgift, enligt socialavgiftslagen berörs av regleringen om hen gör eller har gjort anmälan om karenstid för sjukpenning.

4. Konsekvenser

En karenstid som är längre än 7 karensdagar medför sänkt sjukförsäkringsavgift med mellan 0,07 och 0,74 procentenheter, och vid val av karenstid på 1 dag blir avgiften 0,24 procentenheter högre än vid 7 karensdagar.

5. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Det finns inte någon särskild EU-reglering att beakta.

6. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

För år 2022 finns föreskrifter (FKFS 2021:12) om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen. Föreskrifterna behöver därför träda i kraft den 1 januari 2023.

Eftersom betalning av socialavgifter regleras i skatteförfarandelagen behöver Skatteverket information om föreskrifterna.

7. Företag som berörs av regleringen

Företag som berörs av regleringen är alltså de som betalar egenavgift, dvs. endast fysiska personer med ett avgiftsunderlag som är minst 1 000 kronor,¹⁷ samt att den fysiska personen har gjort anmälan om karenstid i sjukpenningförsäkringen.

8. Administrativa kostnader för företagen

Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2023 i sig inte för med sig någon tidsåtgång för företagen och att det inte heller tillkommer några ytterligare administrativa kostnader.

Om en egenföretagare väljer att anmäla en karenstid kommer detta förstås att medföra en tidsåtgång och en administrativ kostnad.

9. Övriga kostnader och eventuella behov av förändringar av verksamheten

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer övriga kostnader eller uppstår behov av förändringar av verksamheten.

10. Eventuell påverkan av företagens konkurrensförhållanden

Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna i sig inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen.

11. På vilket sätt kan regleringen i övrigt påverka företagen?

Försäkringskassan bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

12. Behöver särskild hänsyn tas till små företag vid reglernas utformning?

Särskild hänsyn behöver inte tas till små företag vid reglernas utformning. Föreskrifterna är dock positiva för dem som berörs av regleringen och särskilt för dem som driver de minsta företagen.

Kontaktperson

Louise Malmberg, rättslig expert

louise.malmberg@forsakringskassan.se

¹⁷ 3 kap. 1 och 14 §§ socialavgiftslagen.

Konsekvensutredning avseende Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019

1. Bakgrund och överväganden

Försäkringskassan får med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan fastställa den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till när sjukförsäkringen gäller med karenstid.

De sociala trygghetssystemen finansieras till övervägande del av socialavgifter och skattemedel. De lagstadgade socialavgifterna betalas in till staten genom arbetsgivar- och egenavgifter. Sex olika delavgifter¹ ingår i i dessa socialavgifter, varav sjukförsäkringsavgiften är en. Sjukförsäkringsavgiften ska finansiera:

- sjukpenning på normalnivå respektive fortsättningsnivå
- rehabiliteringspenning
- närståendepenning
- inkomstrelaterad sjukersättning och aktivitetsersättning
- graviditetspenning
- statliga ålderspensionsavgifter för dessa förmåner

I budgetpropositionen 2018/19:1 (s. 80) för år 2019 aviserades att företagares egenavgift till sjukförsäkring utan vald karenstid, det vill säga vid grundkarens på 7 dagar, sänks från 4,44 procent föregående år till 3,64 procent. Under hösten 2018 kommer beslut om avgiften avseende beskattningsår 2019, som debiteras år 2020, fattas av riksdagen.

¹ De delavgifter som ingår i socialavgifterna är sjukförsäkringsavgift, föräldraförsäkringsavgift, ålderspensionsavgift, efterlevandepensionsavgift, arbetsmarknadsavgift och arbetsskadeavgift.

2. Resultat

Under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag föreslår Försäkringskassan följande:

Egenavgiften vid karenstid till sjukförsäkring ska 2019 vara

3,97 % vid 1 dags karenstid (4,80 % år 2018)

3,55 % vid 14 dagars karenstid (4,35 % år 2018)

3,35 % vid 30 dagars karenstid (4,11 % år 2018)

3,11 % vid 60 dagars karenstid (3,82 % år 2018)

2,94 % vid 90 dagars karenstid (3,62 % år 2018)

3. Beräkning

Försäkringskassan använder en beräkningsmodell där utgångspunkten är att sjukskrivningsrisken delas med kollektivet egenföretagare² och att den valda karenstiden påverkar avgiften³. Ju längre karenstid egenföretagaren väljer, desto färre dagar kan bli ersatta och hen får därmed en lägre avgiftssats. Sjukskrivningsrisken hanteras på samma sätt i sjukförsäkringen för anställda. Sjukförsäkringsavgiften, som ingår i egenavgiften, är avsedd att täcka kostnaden för de dagar kollektivet egenföretagare totalt får ersättning för vid sjukskrivning.

I beräkningen av egenavgifterna används de prognostiserade utgifterna för sjukförsäkringen 2019 i Försäkringskassans senast publicerade prognosrapport⁴. Även data över ersättningsdagar inom sjukförsäkringen under perioden 1 juni 2017–31 maj 2018 ligger till grund för beräkningen. Detta är den senaste 12-månadersperiod som det finns data över med tillräckligt god kvalitet.

Principen för beräkningen av egenavgiften, S , för en given karenstid, k , är att det totala antalet dagar som ersättning betalas ut efter dag k divideras med antalet dagar som betalas ut efter dag 7. Denna kvot multipliceras sedan med

² Med egenföretagare avses enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag.

³ I enlighet med 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980)

⁴ Försäkringskassan. *Utgiftsprognos för budgetåren 2018–2022*. 29 juli 2018.

sjukpenningutgifternas andel av sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare. Ekvation

(1) nedan visar hur avgiften beräknas.

$$(1) S_k = \delta + \rho \left(\frac{\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t}{\sum_t^{\infty} \text{nettodagar}_t} \right)$$

S_k Egenavgift relaterad till karenstid

δ Andelen av sjukförsäkringsavgiften som härleds till sjuk- och aktivitetsersättning

ρ Andelen av sjukförsäkringsavgiften som härleds till sjukpenning

∞ Förenklat uttryck som avser gälla för alla sjukfallslängder

k Vald karenstid

l Sjukfallets första dag efter grundkarens, dvs 8 dagar

t Period ersättningsdagarna avser

Ekvation (1) ovan används vid beräkningen av karenstiderna 14–90 dagar. Gällande endagskarensen är dataunderlaget över nettodagar⁵ för litet för att det ska vara tillförlitligt att användas i beräkningen av egenavgiften enligt ekvation (1). I beräkningen av avgiftssatsen för en dags karens skattas antalet nettodagar utifrån sjukskrivningsrisken för hela egenföretagarkollektivet.

Den av regeringen föreslagna sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare är 3,64 procent⁶, vilken är densamma som nivån på grundkarensen för 7 dagar. Utifrån detta ingångsvärde beräknas egenavgifterna för olika karenstider.

4. Vilka berörs av regleringen?

De som berörs av regleringen av egenavgifterna är samtliga enskilda näringsidkare jämte handels- och kommanditbolagsägare inom samtliga branscher. Företagare som bedriver verksamhet i form av aktiebolag berörs inte av egenavgifter.

5. Konsekvenser

Egenavgifterna har sänkts jämfört med dem för motsvarande karenstider 2018. Den främsta förklaringen till sänkningen är att den föreslagna grundkarensen i budgetpropositionen sänkts. Sjukpenningens andel av kostnaderna för sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning har minskat

⁵ Alla dagar är omräknade till nettodagar, vilket innebär att dagar med partiell ersättning räknats om till hela dagar.

⁶ Proposition 2018/19:1 s. 80. *Budgetpropositionen för 2019*. Regeringen.

något och ersättningen för en dag inom sjukpenning är i genomsnitt högre än den för en dag inom sjuk- och aktivitetsersättning. Detta har därför en sänkande effekt på avgifterna. Den prognostiserade utgiften för såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning 2019 är lägre än motsvarande utgift i prognosen som låg till grund för beräkningen av egenavgifterna 2018. Detta har också en sänkande effekt på avgifterna. Under den senaste utfallsperioden har uttaget av sjukpenning ändrats marginellt mellan grupper med olika vald karenstid. Förändringen förväntas endast att påverka avgifterna marginellt.

Valet av karenstid berör endast inkomster under takbeloppet i sjukförsäkringen. I juli år 2018 höjdes taket i sjukförsäkringen från 7,5 till 8 prisbasbelopp, vilket motsvarar en förändring av månadsbeloppet från cirka 28 400 till 30 300 kronor. På inkomster över beloppstaket gäller 7-dagarskarensen, som beslutas av riksdagen. Förändringen av egenavgifterna är som mest cirka 0,8 procentenheter lägre än den för föregående år. Vid en månadslön på 28 000 kr motsvarar en sänkning på 0,8 procentenheter av avgiftssatsen en skattesänkning om 224 kr per månad.

Intresseorganisationer har tidigare framhållit att egenföretagare som väljer en längre karenstid måste få nedsatta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till sjukskrivningsrisken egenföretagare tar med avseende på vald karenstid.⁷ Försäkringskassans inställning är dock att beräkningen ska utgå från ett kollektivt risktagande. Detta grundas på budgetpropositionen för år 2013⁹. Enligt denna ska avgiftssatserna i socialförsäkringen inte sättas utifrån olika gruppers risk, utan risken ska fördelas över hela det kollektiv som omfattas av socialförsäkringen.¹⁰ Detta är även förenligt med principen om enhetlig beskattning, som är en av grundprinciperna i skattesystemets utformning sedan skattereformen 1990–1991. Principen innebär att lika inkomster ska beskattas lika.¹¹ Den valda karenstiden påverkar dock avgiften genom fördelningen av ersättningsdagar mellan grupper med olika karenstid.

⁷ Svenskt Näringslivs remissvar på Ds 2012:9, dnr 46/2012.

⁸ Svenskt Näringslivs yttrande, dnr 198/2014, över Försäkringskassans förslag till föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2015, dnr 47802-2014.

⁹ Budgetproposition 2012/13 Utgiftsområde 10 s. 35-36, hänvisar till propositionen Trygghetssystemen för företagare, 2009/10:120, s. 69-70.

¹⁰ Även ISF kritiserade Försäkringskassans beräkning av sjukförsäkringsavgiften i rapporten "Sjukfrånvaro och vård av barn bland företagare" från 2012 vid längre sjukfall före år 2009 och år 2012. ISF ansåg att Försäkringskassan hade frångått enhetlighetsprincipen, som är en av den svenska socialförsäkringens grundpelare.

¹¹ Riksrevisionen. *Enhetlig beskattning?*. RiR 2010:11.

6. Alternativa lösningar

Utifrån den ovan nämnda utgångspunkten för beräkningen av egenavgifterna vid val av karenstid bedömer Försäkringskassan att det inte finns några rimliga alternativa lösningar.

7. Företagare som berörs av regleringen

Uppskattningsvis berörs cirka 360 000 egenföretagare, varav en tredjedel är kvinnor.¹²

8. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Förslaget till ändrade föreskrifter bedöms inte strida mot EU-rätten.

9. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

10. Administrativa kostnader för företagen

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer några ytterligare administrativa kostnader.

11. Övriga kostnader och eventuella behov av förändringar av verksamheten

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer övriga kostnader eller uppstår behov av förändringar av verksamheten.

12. Eventuell påverkan av företagens konkurrensförhållanden

Försäkringskassan bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte föranleder några ökade administrativa kostnader för företagen. Förändringen i egenavgiften för respektive vald karenstid är marginell. Gruppen egenföretagares konkurrensförhållanden påverkas inte jämfört med konkurrenter med andra företagsformer såsom företagare med små aktiebolag.

¹² Enligt uppgift från SCB avseende statistik för 2016 över egenföretagare med en pensionsgrundande inkomst över tusen kronor. Uppdatering av uppgiften sker den 29 november 2018.

13. På vilket sätt kan regleringen i övrigt påverka företagen?

Försäkringskassan bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

14. Behöver särskild hänsyn tas till små företag vid regleringens utformning?

Nej.

15. Kontaktperson

För mer information, kontakta Kerstin Toroczky via e-post:

kerstin.toroczky@forsakringskassan.se